

نگاهی به قانون حمایت از حقوق کودکان پدر، مادر، شما متهمید!

مصادیق کودک‌آزاری

■ کودک‌کی که به علت بی‌خیالی و بی‌مسئولیتی والدین از تحصیل باز مانده و در سن ده سالگی هنوز مدرسه نرفته است.

■ کودکانی که توسط والدین یا سرپرستان دچار اعتیاد شده‌اند.

■ بچه‌هایی که با زور والدین مجبور به تکدی‌گری می‌شوند.

■ دخترانی که در سن کودک‌کی مثلا ده سالگی مجبور به ازدواج می‌شوند.

■ کودک‌کی که مورد ضرب و شتم واقع می‌شوند و آسیب جسمی به آنها وارد می‌شود.

■ فرزندانی که شاهد روابط غیر اخلاقی والدین هستند.

■ کودک‌کی که به علت اختلافات خانوادگی از سوی والدین طرد می‌شوند و مورد بی‌مهری‌شان قرار گرفته‌اند.

حقوق کودک و یک تجربه‌ی تلخ

وکلا‌ی پایه یک دادگستری و فعالان اجتماعی حوزه‌ی کودک از جنجالی‌ترین پرونده‌اش مربوط به کودک‌آزاری می‌گویند: از سال ۱۳۷۲ ایران به کنوانسیون بین‌المللی حقوق کودک به طور مشروط پیوسته است. بدین شرط که آن دسته از مقررات کنوانسیون که در تعارض با قوانین داخلی و موازین اسلامی‌ست، اجرا نشود.

پیمان‌نامه‌ی حقوق کودک مورد پذیرش سازمان ملل گرفته و تمام اعضای سازمان ملل به جز ایالات متحده‌ی آمریکا این سند را امضا کرده‌اند و به آن ملحق شده‌اند. کودکان آسیب‌پذیرترین بخش جامعه هستند و در عین حال سازندگان آینده‌ی جهان. حفظ سلامت جسم و جان‌شان سرمایه‌گذاری برای جهانی بهتر است.

لذا به جز آسیب جسمی هر فعل با ترک فعلی که به روح و روان طفل صدمه بزند، کودک‌آزاری محسوب می‌شود.

بی‌توجهی، بی‌مهری و غفلت از نیازهای روحی و روانی طفل، کودک‌آزاری است. کودک‌همسری شبیه برده‌داری است. برده‌کشی مالی، سوء استفاده‌ی جنسی و وادار کردن کودکان به کارهای سخت و قاچاق کودک همگی جرم محسوب می‌شود.

یکی از وکلای سیرجان از تجربه‌اش در این پرونده‌ها می‌گوید: چند سال قبل وکالت پرونده‌ای را بر عهده داشتم که در آن زنی به هنگام شیر دادن فرزندش در خواب مورد اسیدپاشی قرار گرفته بود.

اسید به روی دو دختر کوچک که کنار مادر آرمیده بودند نیز پاشیده شده بود و هر دو ضایعات بسیار شدیدی دیده بودند. در اثنای رسیدگی به این پرونده زن جوان تاب تحمل درد را نیاورد و بعد از دو سال مداوا و جراحی در گذشت.

من و همکارم از سوی خیریه‌ای که حامی این سه زن بود وکیل شرعی آنها بودیم و در این پرونده بارها به تهران و شهرستان بم - یعنی محل

وقوع حادثه که در یکی از روستاهای بم بود- مراجعه کردیم. پدر مواد مخدر شیشه مصرف می‌کرد. چهره‌ی یکی از این دختران تغییر شکل داده بود. با حمایت این خیریه چند جراحی به روی صورت دخترک صورت گرفت ولی آثار اسید بسیار قوی و ماندگار بود. صحنه‌ای که هیچگاه فراموش نمی‌کنم زمانی بود که دختر در جلسه‌ی رسیدگی دادگاه دادنامه‌ای علیه پدرش را از حفظ بیان کرد. تاثیر کلام این کودک آسیب دیده غیرقابل بیان است. در هر حال پدر به مجازات اعدام بابت قتل همسر و نیز پرداخت دیه به دختران محکوم شد.

افراد بی‌گناهی که قربانی اعتیاد پدر و خشونت شدید او شده بودند. درد و رنج این سه زن فراموش نشدنی‌ست.

جامعه‌شناسی انواع خشونت علیه کودکان

آیا کودک-نوجوان آزاری به جز تنبیه بدنی شامل موارد دیگری هم می‌شود؟ راهکار کاهش این آسیب اجتماعی در سطح جامعه و خانواده چیست؟ جامعه‌شناسان بر این باورند که وجود لایحه‌ی قانونی که دست مجریان قانون را باز بگذارد تا در مواردی که ممکن است والدین صلاحیت لازم و شایستگی والدینی را نداشته و به کودک از نظر فیزیکی، روانی، اجتماعی آسیب بزنند، می‌تواند بسیار مفید باشد و به گونه‌ای دیگران را نیز ملزم به مداخله در پیشگیری از آسیب به کودکان کند. اما وجود چنین لوایحی نیاز به یک همگرایی اجتماعی دارد تا در اراده‌ی معطوف به پیشگیری و کنترل افراد و والدینی‌ست که قصد آسیب رساندن به کودکان را دارند، تاثیر خود را داشته باشد. هر چند با وجود